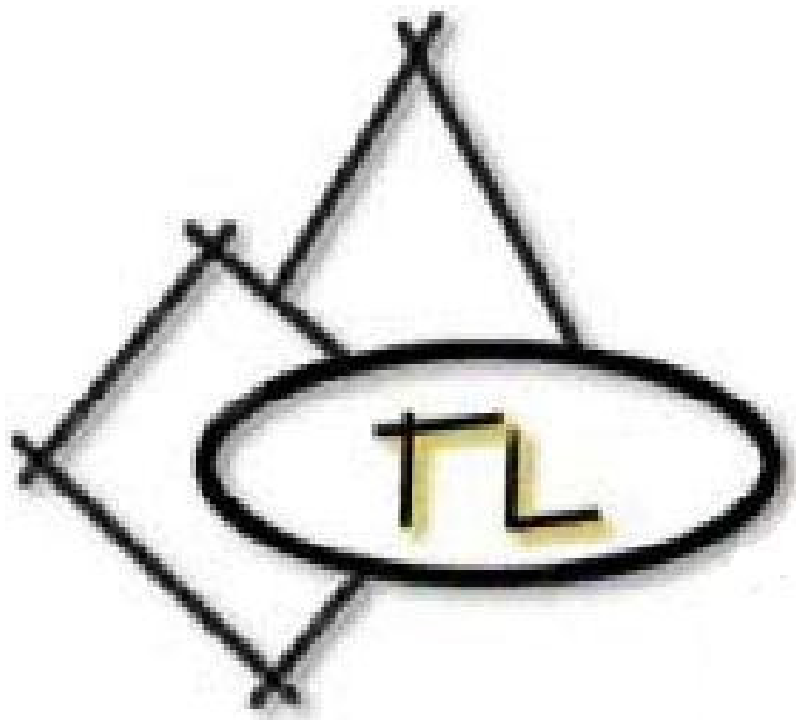

Tervolan lukio

Opinto-opas 2010-
2011

1	TERVOLAN LUKIO	2
1.1	YHTEYSTIEDOT	2
1.2	TOIMINTA-AJATUS	2
1.3	MONIPUOLINEN OHJELMA	2
1.4	LUKIO-OPISKELU	3
1.5	HARRASTUNEISUUDEN TUKEMINEN	3
1.6	OPINTO-OHJELMA	3
2	VALINTAKORTTI	4
3	OPPIAINEIDEN KURSSIKUVAUKSET	5
3.1	ÄIDINKIELI JA KIRJALLISUUS	5
3.2	A -ENGLANTI	6
3.3	B1 KIELI - RUOTSI (PERUSOPETUKSEN VUOSILUOKILLA 7- 9 ALKANUT)	7
3.4	B2 KIELI - SAKSA (PERUSOPETUKSEN VUOSILUOKILLA 7-9 ALKANUT)	9
3.5	B3 KIELI - SAKSA (LUKIOSSA ALKAVA OPPIMÄÄRÄ)	9
3.6	PITKÄ MATEMATIIKKA	10
3.7	LYHYT MATEMATIIKKA	12
3.8	BIOLOGIA	13
3.9	MAANTIEDE	14
3.10	FYSIIKKA	15
3.11	KEMIA	15
3.12	USKONTO	16
3.13	FILOSOFIA	17
3.14	PSYKOLOGIA	17
3.15	HISTORIA	18
3.16	YHTEISKUNTAOPPI	19
3.17	LIIKUNTA	19
3.18	MUSIIKKI	20
3.19	KUVATAIDE	20
3.20	TERVEYSTIETO	20
3.21	OPPILAANOHIJAUS	21
3.22	KÄSITYÖ	21
3.23	TIETOTEKNIikka (SOVELTAVA KURSSI)	22
3.24	SOVELTAVAT KURSSIT	22
4	ARVIOINTI JA ARVOSANAT	22
5	KAHDEN TUTKINNON OPINNOT	24
6	YLIOPPILASKIRJOITUKSIIN OSALLISTUMINEN	24
7	TERVOLAN LUKION JÄRJESTYSSÄÄNNÖT	25
8	LUKION KÄYTÖSSÄ OLEVAT OPPIKIRJAT	26

1 Tervolan lukio

1.1 Yhteystiedot

Rehtori Essi Varajärvi puh. 016 242 476, 0400 755 094
essi.varajarvi@tervola.fi

Opinto-ohjaaja Ilkka Tamminen puh. 016 242 479 tai 242 503
ilkka.tamminen@tervola.fi

Koulusihteeri puh. 016 242 503

Osoite Lukiotie 2
95300 TERVOLA

www.tervola.fi/lukio

1.2 Toiminta-ajatus

Lukiokoulutusta Tervolassa antaa monipuolinen sivistyslukio, Tervolan lukio. Opetuksessaan se ottaa huomioon opiskelijoidensa erilaiset edellytykset ja tarpeet sekä toimintaympäristönsä alati muuttuvat haasteet. Lukiokoulutus nähdään tärkeänä osana kunnan henkistä pääomaa ja paikallista identiteettiä.

Opiskelijoilleen lukio tarjoaa vuonna 2004 peruskorjatun, modernin oppimisympäristön.

1.3 Monipuolinen ohjelma

Lukio-opinnot koostuvat pakollisista ja syventävistä kursseista lähes kokonaisuudessaan. Lisänä on pieni määrä soveltavia kursseja (katso **3.24 Soveltavat kurssit**). Opetus perustuu opetus-suunnitelmaan.

1.4 Lukio-opiskelu

Tervetuloa opiskelemaan Tervolan lukioon. Lukio jatkaa peruskoulussa alkanutta yleissivistävää koulusta. Se valmentaa yliopisto- ja korkeakouluopintoihin sekä muuhun ammatilliseen koulutukseen. Lukio suoritetaan pääsääntöisesti 3 vuodessa. Luvan neljännen vuoden opintoihin antaa rehtori.

Opiskelija tarkistaa opinto-ohjelmansa vuosittain opinto-ohjaajan tai rehtorin kanssa. Yhdeksännen luokan keväällä tai toisesta koulusta lukioon siirryttäessä tehdään ensimmäisen vuoden ainevalinnat. Ensimmäisen luokan keväällä valitaan aineet toiselle vuodelle jne. Alaikäisen opiskelijan valinnat vahvistaa aina huoltaja allekirjoituksellaan.

Lukiossa käsitellään laajoja asiakokonaisuuksia. Läksyjä voi ajoittain olla paljon, samoin kokeisiin luettavaa. Itsenäisen työn ja oman vastuun osuus kasvaa koko ajan.

Lukion käyminen voi ajoittain tuntua raskaalta ja voi tuntua, että kaikkea ei ehdi tehdä kunnolla. Voi tuntua, että pystyisi paljon parempaan jos aika riittäisi ja jaksaisi enemmän. Hyvät opiskelumenetelmät säästävät aikaa ja voimia.

Seuraavassa joitakin hyväksi havaittuja keinoja auttaa tilannetta:

- Vältä myöhästymistä ja aiheettomia poissaoloja
- Käytä oppitunnit tehokkaasti; kuuntele, tee muistiinpanoja, osallistu, kysy
- Tee kotitehtävät ja lue tunnilla läpikäytyt kappaleet joka päivä
- Ota heti epäselvyyksien ilmetessä yhteyttä opettajaan, ryhmänohjaajaan, opinto-ohjaajaan tai rehtoriin. He kaikki auttavat ja opastavat mielellään!

Lukio-opiskeluun liittyvät tärkeät päivät, kuten jaksojen vaihtumiset, uusintakuulustelupäivät ja vanhempainillat näet ilmoitustaululta tai lukion www-sivuilta.

1.5 Harrastuneisuuden tukeminen

Opinto-ohjelmaa voidaan laajentaa tukemalla harrastuksia ja erilaisia lahjakkuuksia. Paikallinen verkosto koostuu oppilaitoksista, seuroista, yhdistyksistä, ja yhteisöistä. Yhteistyökumppaneita ovat mm. Lapinniemen koulu, Lapin toisen asteen verkkokoulu, Kivalojen seutuopisto, muut toisen asteen oppilaitokset sekä paikalliset seurakunnat, yhteisöt ja yhdistykset. Lukio maksaa tiettyjen edellytysten täytyessä kurssimaksuja ja kulukorvauksia osallistumisesta. Lisätietoja asiasta saa rehtorilta.

1.6 Opinto-ohjelma

Lukion oppimäärä sisältää vähintään 75 kurssia. Opetusta annetaan keskimäärin 38 tuntia kestävinä kursseina. Ydinoppiaineita ovat pakolliset ja syventävät kurssit. Pitkän matematiikan valinneilla pakollisia kursseja on 51 ja lyhyen matematiikan valinneilla pakollisia kursseja on 47. Sen lisäksi on suoritettava vähintään kymmenen syventävää kurssia (käytännössä enemmänkin, koska ylioppilaskokeet laaditaan pakollisten ja syventävien kurssien oppimäärien mukaan). Sopiva etenemistahti opiskelijalla on silloin, kun ensimmäisen vuoden jälkeen on kertynyt hieman yli 30 kurssia, toisen vuoden jälkeen yhteensä yli 60 kurssia ja viimeisenä vuotena täytyy vähintään 75 kurssia.

Mikäli syventävä kurssi ei toteudu vähäisen opiskelijamäärän vuoksi, sen voi suorittaa joko itsenäisesti tai verkkokoulussa lukion maksaessa kurssimaksun. Asiasta on sovittava etukäteen rehtorin kanssa.

2 Valintakortti

TERVOLAN LUKIO

OPINTO-OHJELMAN VALINTAKORTTI

Sukunimi: _____ Henkilötunnus: _____

Etnimet: _____ Lähiosoite: _____

Postinumero: _____ Postitoimipaikka: _____

Puhelinnumero: _____

Uskonto: _____ ev.lut. _____ ort. _____ siv.rek. _____ muu, mikä? _____

YMPYRÖI VALINTASI	1. vuosi					2. vuosi					3. vuosi			
Äidinkieli ja kirjallisuus	1	2	3			4	7	5			6	8	9	
A1-kieli englanti	1	2	3			4	5	6			7	8		
B1-kieli ruotsi	1	2				3	4	5			6	7		
B2-kieli saksa	1	2	3			4	5	6			7	8		
B3-kieli saksa	1	2	3			4	5	6			7	8		
B3-kieli _____														
Matematiikka, pitkä	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	15**	11	13	14
Matematiikka, lyhyt	1	2	3			4	5	6	10**			7	9	
Biologia	1	2				3	4				5			
Maantiede	1					2	3				4			
Fysiikka	1	2				3	4	5	6		7	8		
Kemia	1					2	3				4	5		
Uskonto/elämäkatsomustieto	1	2				3	4				5			
Filosofia	1	4**				2					3			
Psykologia	1	2				3	4				5			
Historia	1	2				3	4	6			5			
Yhteiskuntaoppi	1	4**				2					3			
Liikunta	1	4				3	2				5			
Musiikki	1					2*								
Kuvataide	1					2*								
Terveystieto	1					2					3			
Opinto-ohjaus	0,33					0,33					0,33			
Kursseja valittu yhteensä														
Suosittelava kurssimäärä	1. vuosi 28-34					2. vuosi 28-34					3. vuosi 19-24			

Valitse 1. ja 2. vuosina ainakin 30 kurssia, koska kaikki eivät välttämättä toteudu.

Valittava joko pitkä tai lyhyt matematiikka.

* Valittava musiikista tai kuvataiteesta kaksi (2) kurssia.

Tummenetut numerot = pakolliset kurssit

Tavalliset numerot= syventävät kurssit

** Teemakurssina

Opiskelijan on suoritettava kaikki pakolliset kurssit ja vähintään 10 syventävää kurssia saadakseen päättö- ja ylioppilastutkintotodistuksen.

Vuosittain tarjotaan koulukohtaisia soveltavia kursseja sekä yhteistyötahojen valikoimista voi soveltavia kursseja suorittaa, tarkemmat ohjeet opinto-oppaassa.

Allekirjoitukset: (Alle 18-vuotiaan puolesta huoltajan allekirjoitus.)

1. vuoden valinnat _____ / _____ 201_____

2. vuoden valinnat _____ / _____ 201_____

3 Oppiaineiden kurssikuvaukset

3.1 Äidinkieli ja kirjallisuus

Pakolliset kurssit, numeroarvostelu

ÄI 1 Kieli, tekstit ja vuorovaikutus

Opiskelijan käsitys kielestä, teksteistä ja niiden tulkinnasta syvenee, ja hänen taitonsa lukea tekstejä kehittyy. Hän osaa jäsentää viestintäympäristöään sekä tunnistaa omia taitojaan puhujana, kuuntelijana, kirjoittajana, lukijana ja median käyttäjänä niin, että hänen viestijäkuvansa tarkentuu.

ÄI 2 Tekstien rakenteita ja merkityksiä

Opiskelija harjaantuu erittelemään tekstien kieltä, rakenteita ja merkityksiä sekä oppii näkemään tekstin yhteyden kontekstiin ja muihin teksteihin. Opiskelija syventää tekstilajituntemustaan ja kehittää erilaisten tekstien tuottajana.

ÄI 3 Kirjallisuuden keinoja ja tulkintaa

Opiskelijoiden käsitys kaunokirjallisuudesta, kielen taiteellisesta tehtävästä ja sen kulttuurisesta merkityksestä syvenee.

ÄI 4 Tekstit ja vaikuttaminen

Opiskelija oppii tarkastelemaan tekstejä ja niiden kieltä erityisesti vaikuttamisen näkökulmasta. Hän perehtyy argumentointiin ja syventää siihen liittyviä tietoja. Hän oppii analysoimaan ja tuottamaan argumentatiivisia tekstejä.

ÄI 5 Teksti, tyyli ja konteksti

Opiskelija oppii tarkastelemaan tekstejä ja niiden tyyliä siten, että hän osaa ottaa huomioon kontekstin merkityksen tulkinnassa ja tekstin tuottamisessa.

ÄI 6 Kieli, kirjallisuus ja identiteetti

Opiskelija saa yleiskuvan suomen kielen sekä suomalaisen kirjallisuuden ja kulttuurin merkityksestä yksilölle ja yhteiskunnalle.

Syventävät kurssit, numeroarvostelu

ÄI 7 Puheviestinnän taitojen syventäminen

Opiskelija syventää ja monipuolistaa puheviestintään liittyviä tietojaan ja taitojaan sekä oppii arvioimaan puheviestinnän merkitystä ihmissuhteissa, opiskelussa ja työelämässä.

ÄI 8 Tekstitaitojen syventäminen

Opiskelija syventää ja monipuolistaa taitojaan analysoida ja tuottaa tekstejä.

ÄI 9 Kirjoittaminen ja nykykulttuuri

Opiskelija perehtyy kulttuuri- ja yhteiskunnalliseen keskusteluun, median ajankohtaisaiheisiin ja nykykirjallisuuteen. Hänen kriittinen ja kulttuurinen lukutaitonsa syvenee, ajattelutaitonsa kehittyy ja kirjallinen ilmaisunsa kypsyy kohti lukion päättötason vaatimuksia.

Soveltavat kurssit, suoritusmerkintä (S)

ÄI 10 Oppimistaidot ja tutkielma

Opiskelija syventää oppimistaitojaan ja tottuu itsenäiseen työskentelyyn. Keskeisenä sisältönä on tekstien avaamista, projektityön vaiheisiin perehtyminen ja tutkielman laatiminen. Tarkemmat suoritusohjeet on pyydettävä opettajalta ennen kurssin aloittamista.

ÄI 11 Mediakurssi

Opiskelija tutustuu viestintään ja tekee itsenäisesti kirjallisia tai sähköisiä tuotoksia, jotka mahdollisesti julkistetaan. Kurssista on sovittava etukäteen opettajan kanssa.

ÄI 12 Kirjoitusviestinnän kurssi

Kurssi on Jyväskylän avoimen yliopiston organisoima ja laajuudeltaan 2 opintoviikkoa. Tavoitteena on monipuolinen kirjoittaminen, tekstilajien tuntemus, lähteiden itsenäinen käyttö ja kielenhuolto. Kurssilla harjoitellaan kirjoittamistekniikoita, tehdään yksilöllisiä oppimistehtäviä ja opiskellaan itsenäisesti. Lisätietoja saa opettajalta.

ÄI 13 Näytelmäkurssi

Opiskelija tutustuu näytelmän valmistamiseen ja esittämiseen. Kurssi suoritetaan itsenäisesti pitämällä kurssipäiväkirjaa. Lisätietoja saa opettajalta.

ÄI 14 Kulttuuriopinnot

Opiskelija tutustuu kulttuuriin monipuolisesti ja ymmärtää kulttuurin merkityksen. Opiskelija osallistuu kymmeneen vähintään kolmen taiteenalan tilaisuuteen, joista pitää oppimispäiväkirjaa ja kokoo portfolion. Opiskelija arvioi tapahtumia, kulttuurin merkitystä ja itseään kulttuurin vastaanottajana. Taiteenaloja voivat olla elokuva- ja teatteriesitykset, konsertit, taidenäyttelyt ja yleisöluennot. Ennen kurssin aloittamista on oltava yhteydessä opettajaan.

3.2 A -englanti

Pakolliset kurssit, numeroarvostelu

ENA1 Nuori ja hänen maailmansa

Kurssi käsittelee jokapäiväiseen elämään ja henkilökohtaiseen kanssakäymiseen ja ihmissuhteisiin liittyviä tilanteita.

ENA2 Viestintä ja vapaa-aika

Kurssin aihepiirit ja tilanteet liittyvät vapaa-aikaan ja harrastuksiin ja niiden yhteydessä käytettäviin palveluihin.

ENA3 Opiskelu ja työ

Kurssilla käsitellään opiskeluun ja työelämään liittyviä aihepiirejä ja tilanteita.

ENA4 Yhteiskunta ja ympäröivä maailma

Kurssilla painotetaan oman maan ja kohdemaiden yhteiskuntiin liittyvien tekstien ymmärtämistä.

ENA5 Kulttuuri

Kurssilla käsitellään kulttuuria laaja-alaisesti. Opiskelijat valmistavat valitsemastaan aiheesta laajakokoinen tuotoksen ja esittelevät sen.

ENA6 Tiede, talous ja tekniikka

Kurssi keskittyy eri tieteenalojen, tekniikan saavutusten, viestinnän ja talouselämän aiheita käsittelevän vaativan kieliaineksen ymmärtämiseen.

Syventävät kurssit, numeroarvostelu

ENA7 Luonto ja kestävä kehitys

Kurssi antaa opiskelijalle valmiuksia ymmärtää ja käyttää luontoon, luonnontieteisiin ja kestävä kehityksen aihepiiriin liittyvää kieltä.

ENA8 Puhu ja ymmärrä paremmin

Kurssilla harjoitetaan puheviestinnän strategioita ja suullisen kielen käyttöä eri tilanteissa kullekin kielelle asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Puhumisen harjoittelun aiheina ovat ajankohtaiset ta-

pahtumat ja muiden kurssien aihepiirit. Puhumista harjoitellaan kyseisiin aiheisiin liittyvien vaativien tekstien ja puheen ymmärtämistä harjoittavien materiaalien avulla.

Soveltavat kurssit, suoritusmerkintä (S)

ENA9 Kertauskurssi

Kurssilla kerrataan lukion pakollisten ja syventävien kurssien keskeinen kielioppi ja keskeistä sanastoa eri aihepiireistä Otetaan huomioon opiskelijoiden omat toiveet kerrattavista asioista.

ENA10 Kertauskurssi

Kurssilla kerrataan lukion pakollisten ja syventävien kurssien keskeinen kielioppi ja keskeistä sanastoa eri aihepiireistä Otetaan huomioon opiskelijoiden omat toiveet kerrattavista asioista.

ENA11 Abikurssi

Kurssilla kerrataan lukion kurssien keskeinen kielioppi ja keskeistä sanastoa eri aihepiireistä. Kurssi pyritään ajoittamaan lukion viimeiselle vuodelle ennen opiskelijan osallistumista ylioppilas-kirjoituksiin. Otetaan huomioon opiskelijoiden omat toiveet kerrattavista asioista.

ENA12 Tekstinymmärtämisen kurssi

Kurssilla harjoitellaan tekstinymmärtämistä vanhoja yo-kokeita tekemällä. Kurssi suoritetaan teemakurssina.

ENA13 Kohdekielen kulttuuriin tutustuminen

Opiskelija osallistuu kohdekielen kulttuurissa kurssille, jonka soveltuvuuden englannin kielen soveltavaksi kurssiksi aineopettaja päättää. Kurssilta saatavasta todistuksesta on käytävä ilmi kurssin sisältö sekä tuntimäärä.

ENA14 Kirjallisuuskurssi

Kurssi on tarkoitettu suoritettavaksi itsenäisesti. Opiskelumateriaali koostuu opiskelijan ja opettajan yhteisesti valitsemista englanninkielisistä ja englantilaiselta kielialueelta peräisin olevista kaunokirjallisista teoksista (n 3 – 10 kpl). Teosten pohjalta opiskelija laatii portfolion opettajan ohjeiden mukaan.

ENA15 Kansainvälisyys

Aihealueita ovat yleismaailmalliset kehityslinjat, ajankohtaiset tapahtumat ja erilaisiin maailmankuviin liittyvät aiheet.

3.3 B1 kieli - ruotsi (perusopetuksen vuosiluokilla 7- 9 alkanut)

Pakolliset kurssit, numeroarvostelu

RUB1 Koulu ja vapaa-aika

Aihepiireinä ovat opiskelu ja nuorten harrastukset.

RUB2 Arkielämää Pohjoismaissa

Aihepiireinä ovat nuorten elämä, opiskelu, työ, harrastukset, erilaiset palvelutilanteet ja vapaa-aika.

RUB3 Suomi, Pohjoismaat ja Eurooppa

Aihepiireinä ovat kotimaa, suomenruotsalaisuus, vertailu muihin Pohjoismaihin sekä Suomi pohjoismaisena valtiona Euroopassa.

RUB4 Elämää yhdessä ja erikseen

Aihepiireinä ovat elämänarvot, ihmissuhteet, sukupuolten ja ikäryhmien kohtaaminen opiskelussa ja työssä sekä ajankohtaiset yhteiskunnalliset ilmiöt.

RUB5 Elinympäristömme

Aihepiireinä ovat luonto, muuttuva elin- ja työympäristö sekä joukkoviestimet.

Syventävät kurssit, numeroarvostelu

RUB 6 Puhu ja ymmärrä paremmin

Kurssilla harjoitetaan puheviestinnän strategioita ja suullisen kielen käyttöä eri tilanteissa oppimäärälle asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Puhumisen harjoittelun aiheina ovat ajankohtaiset pohjoismaiset tapahtumat ja muiden kurssien aihepiirit. Kurssi vankentaa myös jokapäiväisen elämän kielenkäyttötilanteissa tarvittavaa suullista kielitaitoa. Puhumista harjoitellaan kyseisiin aiheisiin liittyvien tekstien ja puheen ymmärtämistä harjoittavien materiaalien avulla.

RUB7 Yhteinen maailma ja kansainvälistyminen

Aihealueita ovat maailmanlaajuiset ilmiöt ja kansainvälinen vaikuttaminen.

Soveltavat kurssit, suorituserkintä (S)

RUB8 Kertauskurssi

Kurssilla kerrataan lukion keskeinen kielioppi, käydään läpi vaativia tekstejä ja keskitytään sanaston harjoittamiseen yo-koetta silmällä pitäen. Kurssilla käydään läpi mm. vanhoja yo-kirjoituksia sekä pakollisten ja syventävien kurssien keskeisiä sisältöjä.

RUB9 Kertauskurssi Kurssilla kerrataan lukion keskeinen kielioppi, käydään läpi vaativia tekstejä ja keskitytään sanaston harjoittamiseen yo-koetta silmällä pitäen. Kurssilla käydään läpi mm. vanhoja yo-kirjoituksia sekä pakollisten ja syventävien kurssien keskeisiä sisältöjä.

RUB10 Abikurssi

Kurssilla kerrataan lukion keskeinen kielioppi, käydään läpi vaativia tekstejä ja keskitytään sanaston harjoittamiseen yo-koetta silmällä pitäen. Kurssi pyritään ajoittamaan lukion viimeiselle vuodelle ennen opiskelijoiden osallistumista ylioppilaskirjoituksiin. Kurssilla käydään läpi mm. vanhoja yo-kirjoituksia.

RUB11 Tekstinymmärtämisen kurssi

Kurssilla harjoitellaan tekstinymmärtämistä vanhoja yo-kokeita tekemällä. Kurssi suoritetaan teemakurssina.

RUB12 Pohjoismainen kirjallisuuskurssi

Kurssi on tarkoitettu suoritettavaksi itsenäisesti. Tavoitteena on syventää ja laajentaa pohjoismaista kulttuuritietoa kirjallisuuden avulla ja tutustua ruotsinkieliseen kaunokirjallisuuteen ja pohjoismaisiin kirjailijoihin. Opiskelumateriaali koostuu ruotsinkielisistä ja ruotsinkieliseltä kielialueelta peräisin olevista kaunokirjallisista teoksista, joiden pohjalta opiskelija laatii portfolion opettajan ohjeiden mukaan.

RUB13 Kohdekielen kulttuuriin tutustuminen

Opiskelija osallistuu kohdekielen kulttuurissa kurssille, jonka soveltavuuden ruotsin kielen sovelta- vaksi kurssiksi aineopettaja päättää. Kurssilta saatavasta todistuksesta on käytävä ilmi kurssin sisältö sekä tuntimäärä.

RUB14 Kulttuuri

Kurssilla käsitellään kulttuuria laaja-alaisesti.

3.4 B2 kieli - saksa (perusopetuksen vuosiluokilla 7-9 alkanut)

Syventävät kurssi, numeroarvostelu

B2SA1 Hyvää päivää, hauska tutustua (kertauskurssi)

Aihepiireinä ovat perustietojen kertominen itsestä ja perheestä sekä lähiympäristöstä. Tavoitteena oppia selviytymään arkipäivän viestintätilanteista (esim. tervehtiminen, hyvästely ja esittäytyminen).

B2SA2 Näin asiat hoituvat (kertauskurssi)

Aihepiirejä ovat suku, ystävät ja muut ihmissuhteet sekä elämään liittyvät rutiinit. Harjoitellaan erilaisia palvelutilanteita esim. ostoksilla, pankissa, postissa ja hotellissa.

B2SA3 Vapaa-aika ja harrastukset

Aihepiirit liittyvät nuorten jokapäiväiseen elämään, kiinnostuksen kohteisiin, vapaa-aikaan ja harrastuksiin.

B2SA4 Meillä ja muualla

Aihepiireinä ovat oman maan ja saksankielisten maiden ihmiset, maantiede, historia, nähtävyydet ja lomaviihtomahdollisuudet.

B2SA5 Ennen ja nyt

Kurssilla tarkastellaan elämää ennen ja nyt sekä yksilön että yhteiskunnan kannalta. Aiheina ovat esimerkiksi terveys ja hyvinvointi.

B2SA6 Opiskelu ja tulevaisuudensuunnitelmat

Kurssin aihepiirit liittyvät kouluun, myöhempään opiskeluun ja työelämään sekä nuorten tulevaisuudensuunnitelmiin.

B2SA7 Kulttuuri

Aihepiireinä voivat olla esimerkiksi kuvataide, kirjallisuus, musiikki, elokuva, teatteri ja urheilu.

B2SA8 Yhteinen maapallomme

Lähtökohtana ovat esimerkiksi oman maan ja saksankielisten maiden yhteiskuntien toimintaan sekä maapallon nykytilaan ja tulevaisuuden näkymiin liittyvät tekstit, myös mediatekstit.

Soveltavat kurssit, suoritusmerkintä (S)

B2SA9 Kertauskurssi

Valmistaudutaan ylioppilaskirjoituksiin. Käydään läpi vaativia tekstejä, harjoitellaan kirjoittamista ja kuullun ymmärtämistä. Kerrataan rakenteita.

3.5 B3 kieli - saksa (lukiossa alkava oppimäärä)

Syventävät kurssit, numeroarvostelu

B3SA1 Hyvää päivää, hauska tutustua

Aihepiireinä ovat perustietojen kertominen itsestä ja perheestä sekä lähiympäristöstä. Tavoitteena oppia selviytymään arkipäivän viestintätilanteista (esim. tervehtiminen, hyvästely ja esittäytyminen).

B3SA2 Näin asiat hoituvat

Aihepiirejä ovat suku, ystävät ja muut ihmissuhteet sekä elämään liittyvät rutiinit. Harjoitellaan erilaisia palvelutilanteita esim. ostoksilla, pankissa, postissa ja hotellissa.

B3SA3 Vapaa-aika ja harrastukset

Aihepiirit liittyvät nuorten jokapäiväiseen elämään, kiinnostuksen kohteisiin, vapaa-aikaan ja harrastuksiin.

B3SA4 Meillä ja muualla

Aihepiireinä ovat oman maan ja saksankielisten maiden ihmiset, maantiede, historia, nähtävyydet ja lomanviettomahdollisuudet.

B3SA5 Ennen ja nyt

Kurssilla tarkastellaan elämää ennen ja nyt sekä yksilön että yhteiskunnan kannalta. Aiheina ovat esimerkiksi terveys ja hyvinvointi.

B3SA6 Opiskelu ja tulevaisuudensuunnitelmat

Kurssin aihepiirit liittyvät kouluun, myöhempään opiskeluun ja työelämään sekä nuorten tulevaisuudensuunnitelmiin.

B3SA7 Kulttuuri

Aihepiireinä voivat olla esimerkiksi kuvataide, kirjallisuus, musiikki, elokuva, teatteri ja urheilu.

B3SA8 Yhteinen maapallomme

Lähtökohtana ovat esimerkiksi oman maan ja saksankielisten maiden yhteiskuntien toimintaan sekä maapallon nykytilaan ja tulevaisuuden näkyymiin liittyvät tekstit, myös mediatekstit.

Soveltavat kurssit, suoritusmerkintä (S)

B2SA9 Kertauskurssi

Valmistaudutaan ylioppilaskirjoituksiin. Käydään läpi vaativia tekstejä, harjoitellaan kirjoittamista ja kuullun ymmärtämistä. Kerrataan rakenteita.

3.6 Pitkä matematiikka

Pakolliset kurssit, numeroarvostelu

MAA1 Funktiot ja yhtälöt

Lasketaan potenssi-, juuri- ja eksponenttifunktioilla, ratkaistaan potenssiyhtälöitä.

MAA2 Polynomifunktiot

Käsitellään polynomifunktioita, harjoitellaan polynomiyhtälöitä ja –epäyhtälöitä.

MAA3 Geometria

Ratkaistaan geometrisia ongelmia käyttämällä hyväksi kuvioiden ja kappaleiden ominaisuuksia. Käsitellään yhdenmuotoisuutta, lasketaan pinta-aloja ja tilavuuksia, opetellaan sini- ja kosinilauseen käyttö.

MAA4 Analyttinen geometria

Tutkitaan geometristen ja algebrallisten käsitteiden välisiä yhteyksiä. Tutustutaan pistejoukkojen yhtälöihin, erityisesti opetellaan suoran, ympyrän ja paraabelin yhtälöt.

MAA5 Vektorit

Perehdytään vektorilaskennan perusteisiin sekä kaksi- että kolmiulotteisessa koordinaatistossa. Tutkitaan avaruuden suoria ja tasoja.

MAA6 Todennäköisyys ja tilastot

Käsitellään diskreettiä ja jatkuvaa tilastollista jakaumaa sekä todennäköisyysjakaumaa. Harjoitellaan klassista todennäköisyyslaskentaa, opetellaan laskusääntöjä ja kombinatoriikan käyttöä todennäköisyyslaskennassa.

MAA7 Derivaatta

Opetellaan funktion raja-arvon, jatkuvuuden ja derivaatan käsitteet. Tutkitaan funktion kulkua ja määritetään ääriarvoja derivaattaa käyttäen.

MAA 8 Juuri- ja logaritmifunktiot

Tutkitaan juuri-, logaritmi- ja eksponenttifunktioita ja opetellaan niiden derivointi. Ratkaistaan näihin funktioihin liittyviä yhtälöitä.

MAA9 Trigonometriset funktiot ja lukujonot

Tutkitaan trigonometrisia funktioita yksikköympyrän avulla, opetellaan trigonometrinen perusyhtälöiden ratkaiseminen, derivoidaan trigonometrisia funktioita. Tutustutaan lukujonoihin ja ratkaistaan niihin liittyviä sovellustehtäviä.

MAA 10 Integraalilaskenta

Perehdytään integraalifunktion käsitteeseen ja määritetään integraalifunktioita. Käytetään määrättyä integraalia pinta-alojen ja tilavuuksien määrittämiseen.

Syventävät kurssit, numeroarvostelu

MAA 11 Lukuteoria ja logiikka

Harjoitellaan lauseiden formalisointia ja totuustaulujen tekemistä. Käytetään erilaisia todistumenetelmiä lauseiden todistamiseen. Tutkitaan kokonaislukujen jaollisuutta jakoyhtälön ja kokonaislukujen kongruenssin avulla.

MAA 13 Differentiaali- ja integraalilaskennan jatkokurssi

Syvennetään ja täydennetään differentiaali- ja integraalilaskennan taitoja. Tutkitaan lukujonojen raja-arvoa, sarjoja ja niiden summia. Opetellaan raja-arvojen laskemista äärettömydessä ja esitellään epäoleellisia integraaleja.

MAA 14 Kertauskurssi

Kerrataan ja täydennetään aikaisempia opintoja. Lasketaan runsaasti harjoitustehtäviä eri aiheista. Hahmotellaan matematiikan teorian kokonaisuuksia.

Soveltavat kurssit, suoritusmerkintä (S)

MAA15 Harjoituskurssi

Tutustutaan lukujärjestelmiin, yhtälön ratkaisun iterointimenetelmiin ja määrätyn integraalin numeerisiin ratkaisumenetelmiin laskinta hyväksikäyttäen. Keskeisinä sisältöinä ovat tutustuminen lukujärjestelmiin, Newtonin menetelmä, puolitusmenetelmä, kiintopistemenetelmä, Simpsonin sääntö ja puolisuunnikassääntö.

Matematiikan oppimäärän vaihtaminen

Matematiikan oppimäärää vaihdettaessa pitkistä lyhyeen suositellaan hyväksi lukemisessa seuraavia vastaavuuksia: MAA1 MAB1, MAA3 MAB2, MAA6 MAB5, MAA7 MAB4, MAA8 MAB3. Arvosanat siirretään suoraan ko. kohtaan. Jos opiskelija pyytää, järjestetään lisäkuulustelu osaamisen toteamiseksi. Soveltaviksi kursseiksi (S) hyväksytään hyväksytysti suoritettut pitkän matematiikan kurssit seuraavasti MAA2 MAB11, MAA4 MAB12, MAA5 MAB13, MAA9 MAB14. Opiskelija voi siirtyä lyhyen matematiikan syventäville kursseille suoritettuaan pitkän matematiikan pakolliset kurssit. Lyhyen matematiikan syventävä kurssi hyväksytään pitkän matematiikan soveltavaksi (S) kurssiksi seuraavasti MAB9 MAA16.

3.7 Lyhyt matematiikka

Pakolliset kurssit, numeroarvostelu

MAB1 Lausekkeet ja yhtälöt

Harjoitellaan erilaisten lausekkeiden sievennyksiä ja ongelmien muotoilemista yhtälöiksi. Ensimmäisen ja toisen asteen yhtälöiden ratkaisemista graafisesti ja algebrallisesti.

MAB2 Geometria

Erimuotoisten kappaleiden pinta-alojen ja tilavuuksien laskemista. Kuvioiden yhdenmuotoisuuksien tarkastelua ja mittakaavoihin liittyviä tehtäviä.

MAB3 Matemaattisia malleja

Tarkastellaan erilaisia tilanteita, joissa kaksi suuretta riippuvat toisistaan joko lineaarisesti tai eksponentiaalisesti ja kuvataan tätä riippuvuutta matemaattisilla malleilla eli yhtälöillä. Opetellaan ratkaisemaan eksponenttiyhtälöitä logaritmien avulla.

MAB4 Matemaattinen analyysi

Polynomifunktion kulun tutkimista derivoinnin avulla.

MAB5 Tilastot ja todennäköisyys

Tutkitaan erilaisia tilastollisia aineistoja, määritetään niille tunnuslukuja ja esitetään aineisto graafisina diagrammeina. Tutustutaan todennäköisyyslaskennan keskeisiin laskulakeihin.

MAB6 Matemaattisia tutkimusmenetelmiä

Opetellaan käytännön tilanteisiin liittyviä lineaarisia optimointitehtäviä ja kahden muuttujan lineaaristen yhtälöiden ja epäyhtälöiden ratkaisemista. Lukujonojen tunnistamista ja niihin liittyvien laskukaavojen käyttöä.

Syventävät kurssit, numeroarvostelu

MAB7 Talousmatematiikka

Tutustutaan talouselämässä käytettyihin käsitteisiin ja opetellaan indeksi-, korko-, verotus- jne. laskelmia.

MAB9 Kertauskurssi

Kerrataan pakollisten kurssien asioita.

Soveltavat kurssit, suorituserkintä (S)

MAB10 Vektorilaskenta

Tutustutaan vektorilaskennan perusteisiin. Keskeisinä sisältöinä ovat mm. vektorin käsite ja vektoreiden peruslaskutoimitusten periaatteet, koordinaatiston vektoreiden komponenttiesitys ja pistetulo sekä kaksi- ja kolmiulotteisten koordinaatiston pisteiden ja kulmien tutkiminen vektoreiden avulla.

Matematiikan oppimäärän vaihtaminen

Matematiikan oppimäärää vaihdettaessa pitkästä lyhyeen suositellaan hyväksi lukemisessa seuraavia vastaavuuksia: MAA1 MAB1, MAA3 MAB2, MAA6 MAB5, MAA7 MAB4, MAA8 MAB3. Arvosanat siirretään suoraan ko. kohtaan. Jos opiskelija pyytää, järjestetään lisäkuulustelu osaamisen toteamiseksi. Soveltaviksi kursseiksi (S) hyväksytään hyväksytysti suoritettut pitkän matematiikan kurssit seuraavasti MAA2 MAB11, MAA4 MAB12, MAA5 MAB13, MAA9 MAB14. Opiskelija voi siirtyä lyhyen matematiikan syventäville kursseille suoritettuaan pitkän matematiikan pakolliset

kurssit. Lyhyen matematiikan syventävä kurssi hyväksytään pitkän matematiikan soveltavaksi (S) kurssiksi seuraavasti MAB9 MAA16.

3.8 Biologia

Pakolliset kurssit, numeroarvostelu

BI1 Eliömaailma

Kurssin tavoitteet ja sisältö; oppilas tietää 1) elämän tunnusmerkit ja perusedellytykset, 2) tuntee luonnon monimuotoisuuden, 3) eliöiden yksilönkehityksen mekanismit, 4) lajien muuntelun, sopeutumisen ja lajien välisten suhteiden merkityksen ekosysteemille, 5) nykyisen eliökunnan rakenteen ja 6) ekosysteemin toimintaperiaatteet.

BI2 Solu ja perinnöllisyys

Kurssin tavoitteet ja sisältö; oppilas tietää 1) solun merkityksen elämän perusyksikkönä, 2) solurakenteiden merkityksen evoluutiossa, 3) solun kemiallisen rakenteen, 4) solun energiatalouden, 5) geneettisen informaation rakenteen (DNA ja RNA), 5) mitoosin ja meioosin, 6) geenit toiminnan, 7) periytymisen lainalaisuudet ja 8) solujen tutkimusmenetelmät.

Syventävät kurssit, numeroarvostelu

BI3 Ympäristöekologia

Kurssin tavoitteet ja sisältö; oppilas tietää 1) ekologian perusteet, 2) luonnon monimuotoisuuden merkityksen ihmiskunnalle, 3) ympäristöongelmien syyt ja 4) suomalaiset ekosysteemit.

BI4 Ihmisen biologia

Kurssin tavoitteet ja sisältö; oppilas tietää 1)ihmissolun erilaistumisen pääpiirteet, 2) ihmisen kemiallisen tasapainon säätelymekanismit, 3) hermoston toiminnan ja hormonaalisen viestinnän merkityksen, 4) tietää anabolisten steroidien haittavaikutuksista, 5) lisääntymisestä, 6) elimistön kyvystä sopeutua muutoksiin ja puolustautua ulkoisia uhkia vastaan.

BI5 Bioteknologia

Kurssin tavoitteet ja sisältö; oppilas tietää 1)solun hienorakenteesta, 2) elämän keskeisten molekyylien rakenteen, 3) tärkeimpien mikrobiryhmien kuten bakteerien ja virusten rakenteen, toiminnan ja lisääntymisen, 4) geenin toiminnan, 5) geenien etsintä- ja tunnistamismenetelmät ja 6) elimistön kyvystä sopeutua muutoksiin ja puolustautua ulkoisia uhkia vastaan.

Soveltavat kurssit, suorituserkintä (S)

BI6 Kasvien keruukurssi

Ohjeita kasvien keruuseen ja kasvikoelman eli herbaarion tekemiseen

1. Kerää noin 50 kasvia.
2. Kasvi voi olla kerätty kokonaisuena, mutta usein esim. puista ja muista isoista kasveista hyväksytään edustava oksa. Kasvit voivat olla kukkivia, mutta luonnollisesti siemenvaiheiset ja kukkimattomatkin kasvit kelpaavat
3. Kerättävät kasvit puhdistetaan esim. mullasta
4. Kasvit laitetaan kasvipuristimeen. Kasvipuristimen voi tietysti ostaa tai tehdä itse, mutta kasvipuristimeksi käy myös esim. kaksi vanerilevyä, joiden välissä on kasvien kuivumista edistäviä papereita (sanomalehtipaperikin käy, mutta usein siitä irtoaa kasveihin painomustetta, parhaininta olisi siis, jos osa kuivauspapereista olisi huokoista valkoista paperia.
5. Se, kuinka kauan kasveja ”prässätään” riippuu ilman lämpötilasta. Kasvit poistetaan kuitenkin lopullisesti prässistä vasta sitten, kun voidaan olla varmoja siitä etteivät ne enää ala käpristelmään. Kuivauksen aikana prssiä kannattaa avata kuitenkin silloin tällöin ettei kasveihin muodostu hometta
6. On hyväksyttävä se, että osa kasveista muuttuu kuivatuksen aikana täysin mustiksi (esim. kangas- ja metsämaitikka, kuusi puolestaan muuttuu aina neulasettomaksi ”joulukuuseksi”). Tällaiset lajit voisi joka A) skannata tuoreina väritulosteeksi (väritetty mustavalkotulostekin käy)

tai B) valokuvata luonnossa tai kotona. Nämä dokumentit voi sitten liittää kasvioon. Tervolassa on joukko uhanalaisia ja Suomessa muutoin erittäin harvinaisia kasveja (esim. tikankontteja, neidonkenkiä ja lettorikkoja). Näitä kasveja ei tulisi kerätä. Niiden valokuvaaminen on kuitenkin erittäin suotavaa. Jos kuitenkin näitä tai muita rauhoitettuja kasveja kerätään vahingossa, ei niitä tule heittää pois, vaan antakaa nekin prässättyinä opettajallenne. Opettajanne välittää nämä harvinaiset kasvit esim. kasvimuseoille

7. Kuivatut kasvit kiinnitetään A4 tai A3-kokoisille papereille. Mieluiten A3-papereille, mutta A3-papereille on ehkä vaikea löytää oikeankokoisia vankkoja pahvikansia
8. Kasvit nimetään suomalaisella nimellä ja latinalaisella nimellä. Paperilla mainitaan myös kerääjä ja kasvin löytöpaikka (kylä, kunta) ja keruu-aika + mahdollisia muita tietoja. Netistä on löydettävissä kasvikokoelmissa käytettäviä ”nimilappuja”
9. Syksyllä esitellään opettajalle kasvikokoelmaa ja kerrotaan, mistä kunkin lajin voi tuntea
10. Kasvien keräämistä voi jatkaa joskus pitkällekin syksyyn. Luonnonvaraisten lajien lisäksi kasvioon voidaan hyväksyä villiintyneitä lajeja ja jopa viljeltyjäkin lajeja (osahan niistä voi silloin tällöin villiintyä luontoonkin)

B17 Luontoharrastuskurssi

Opiskelija perehtyy yleisimpiin luontoharrastuksen muotoihin. Opiskelija perehtyy syvällisesti yhden tai kahden eliöryhmän lajien määrittämiseen ja oppii luontotieteelle ominaiseen tarkkuuteen havainnoinnissa ja kehittyä aktiiviseksi suojelumyönteiseksi luontoharrastajaksi. Lisätietoja opettajalta.

3.9 Maantiede

Pakolliset kurssit, numeroarvostelu

GE1 Sininen planeetta

Kurssin sisältönä ja tavoitteena on, että opiskelija: 1) hallitsee luonnonmaantieteen peruskäsitteistön, 2) ymmärtää maapalloon planetaarisuuden, 3) tietää ilma-, vesi- ja kivikehän rakenteen ja toiminnan, 4) ymmärtää, että luonnonympäristön rakenne voi muuttua vuosimiljoonien aikana suuresti, 5) tietää, miten ja miksi luonnonympäristöt muuttuvat, 6) osaa tulkita kuvista ja kirjoilta luonnonmaisemien rakennetta, syntyä ja kehitystä ja 7) ymmärtää elottoman ja elollisen luonnon vyöhykkeisyyden maapallolla.

GE2 Yhteinen maailma

Kurssin sisältönä ja tavoitteena on, että opiskelija: 1) hallitsee kulttuurimaantieteen käsitteistön, 2) tietää kulttuurien ominaispiirteitä, 3) osaa analysoida maapallon eri alueiden väestönkehitystä ja asutuksen piirteitä sekä kaupungistumisen syitä ja seurauksia, 4) osaa arvioida luonnonvarojen ja ympäristön tarjoamien mahdollisuuksien vaikutusta ihmisen toimintaan ja 5) tuntee aluesuunnittelun tavoitteet ja vaikuttamiskeinot.

Syventävät kurssit, numeroarvostelu

GE3 Riskien ja mahdollisuuksien maailma

Kurssin sisältönä ja tavoitteena on, että opiskelija: 1) tietää luonnon toiminnan, ihmisen toimintaan sekä ihmisen ja luonnon vuorovaikutukseen liittyvät riskit, 2) tietää millaisia riskejä maapallon eri osissa on, 3) osaa arvioida sitä, miten yhteiskunnan kehittyneisyys vaikuttaa riskien aiheuttamiin tuhuihin ja 4) osaa toimia kestävästä kehityksestä mukaisesti.

GE4 Aluetutkimuskurssi

Kurssin sisältönä ja tavoitteena on, että opiskelija: 1) hallitsee kartografian perusteet, 2) tuntee maantieteellisen paikkatietojärjestelmien (GIS) periaatteet ja sovellusmahdollisuudet ja 3) osaa käyttää internetiä ja muita tietoverkkoja aineistojen hankinnassa ja mahdollisesti myös vuorovaikutteisessa työstämisessä sekä tulosten julkaisemisessa.

Soveltavat kurssit, suoritusmerkintä (S)

GE5 GIS-paikkatietokurssi ja Lappi

Kurssin tavoitteena on opettaa opiskelija käyttämään digitaalista kartta-aineistoa, gps-laitteita ja laajentaa oppilaan maantieteellistä tietämystä. Opettajalta saa tarkempaa tietoa kurssista.

3.10 Fysiikka

Pakollinen kurssi, numeroarvostelu

FY1 Fysiikka luonnontieteenä

Kurssilla tutustutaan fysiikkaan kokeellisena luonnontieteenä ja opetellaan mallintamaan fysiikan ilmiöitä. Lisäksi tarkastellaan tasaista ja tasaisesti kiihtyvää liikettä.

Syventävät kurssi, numeroarvostelu

FY2 Lämpö

Kurssilla tutustutaan energian säilymislakiin, lämpöenergiaan sekä aineen eri olomuotoihin ja niiden muutoksiin. Lisäksi käsitellään lämpölaajenemista ja kaasufysiikkaan liittyviä asioita.

FY3 Aallot

Kurssilla tutustutaan värähdys- ja aaltoliikkeeseen keskittyen ääneen ja valoon liittyviin ilmiöihin.

FY4 Liikkeen lait

Kurssilla perehdytään Newtonin lakeihin ja liikemäärän säilymislakiin. Lisäksi käsitellään kappaleen tasapainoehtoja.

FY5 Pyöriminen ja gravitaatio

Kurssilla jatketaan liikkeen tutkimista keskittyen ympyräliikkeeseen ja jäykän kappaleen pyörimiseen. Lisäksi tutustutaan aurinkokunnan rakenteeseen.

FY6 Sähkö

Kurssilla tutustutaan sähköisiin perusilmiöihin, kuten sähkövarauksiin ja tasavirtapiireihin.

FY7 Sähkömagnetismi

Kurssilla tutustutaan magnetismiin sekä sen ilmiöihin, kuten sähkömagneettiseen induktioon. Lisäksi perehdytään vaihtovirtapiireihin ja niihin liittyviin lainalaisuuksiin.

FY8 Aine ja säteily

Kurssilla tutustutaan kvanttimekaniikan peruskäsitteisiin ja dualismiin. Lisäksi tarkastellaan ydinmuutoksia ja niihin liittyviä säteilylajeja.

Soveltavat kurssit, suoritusmerkintä (S)

FY9 Työkurssi

Kurssilla tehdään fysiikan töitä. Kurssi järjestetään teemakurssina.

3.11 Kemia

Pakollinen kurssi, numeroarvostelu

KE1 Ihmisen ja elinympäristön kemia

Esitellään kemiaa ja sen mahdollisuuksia. Käsitellään orgaanisia yhdisteitä, niiden ominaisuuksia ja reaktioita sekä niiden merkitystä ihmiselle ja elinympäristölle.

Syventävät kurssit, numeroarvostelu

KE2 Kemian mikromaailma

Tutkitaan aineiden rakenteen ja ominaisuuksien välisiä yhteyksiä. Esitellään jaksollista järjestelmää ja sen käyttöä alkuaineiden ominaisuuksien määrittelyssä.

KE3 Reaktiot ja energia

Esitellään epäorgaanisia ja orgaanisia reaktiotyyppejä, mekanismeja ja sovelluksia. Käsitellään kemiallisten laskujen suorittamista reaktioyhtälöiden avulla.

KE4 Metallit ja materiaalit

Käsitellään sähkökemian ja sen sovelluksia. Esitellään eri tyyppisiä materiaaleja kuten metallien ja epämetallien yhdisteitä ja polymeerejä.

KE5 Reaktiot ja tasapaino

Esitellään reaktion tasapainotilan ja sen sovelluksia eri tilanteissa.

3.12 Uskonto

Pakolliset kurssit, numeroarvostelu

UE1 Uskonnon luonne ja merkitys

Kurssilla tutustutaan Raamattuun pyhänä kirjallisuutena sekä Raamatun yleispiirteisiin sen synnystä ja sisällöstä. Lisäksi pohditaan Raamatun vaikutuksia maailmankuvaan ja kulttuuriin sekä uskonnon ilmenemistä yhteisössä ja yksilön kokemuksessa.

UE2 Kirkko, kulttuuri ja yhteiskunta

Kurssin keskeisiin teemoihin kuuluvat kristillisen kirkon muotoutuminen, levinneisyys ja vaikutukset ympäristöön eri aikoina alkukirkosta nykyaikaan. Lisäksi tarkastellaan kirkon opin rakentumista, jumalanpalveluselämän ja taiteen vuorovaikutusta sekä kirkon poliittista ja sosiaalista merkitystä historian eri vaiheissa.

UE3 Ihmisen elämä ja etiikka

Kurssilla pohditaan ihmisen tärkeitä elämänkysymyksiä, tarkastellaan kristillistä käsitystä Jumalasta, ihmisestä, luonnosta ja pelastumisesta sekä pohditaan kristillisen etiikan kautta yksilö- ja yhteiskuntaeettisiä kysymyksiä.

Syventävät kurssit, numeroarvostelu

UE4 Uskontojen maailmat

Kurssilla tarkastellaan maailmanuskontojen ominaispiirteitä ja monimuotoisuutta sekä niiden vaikutuksia ajatteluun, kulttuuriin ja yhteiskuntaan. Lisäksi tarkastellaan luonnonkansojen uskontojen yhteisiä piirteitä.

UE5 Mihin suomalainen uskoo?

Kurssilla paneudutaan mm. uskonnon ilmenemismuotoihin muinaissuomalaisesta uskonnosta nykypäivään. Lisäksi tarkastellaan Suomen uskonnollisista ja maailmankatsomuksellisista kysymyksistä käytyä keskustelua ja siihen liittyviä taustatekijöitä.

Soveltavat kurssit, suoritusmerkintä (S)

3.13 Filosofia

Pakollinen kurssi, numeroarvostelu

FI1 Johdatus filosofiseen ajatteluun

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija hahmottaa filosofisia ongelmia ja niiden ratkaisuja ja ymmärtää, miten filosofiassa käsitellään todellisuutta, tietämistä, toimintaa ja arvoja.

Syventävät kurssit, numeroarvostelu

FI2 Filosofinen etiikka

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija perehtyy filosofisen etiikan tärkeimpiin ongelmiin, käsitteisiin ja teorioihin.

FI3 Tiedon ja todellisuuden filosofia (itsenäinen suoritus, teemakurssi tai verkkokurssi)

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija perehtyy tiedon ja tietämisen ongelmiin filosofiassa, tieteessä ja arkielämässä.

FI4 Yhteiskuntafilosofia (itsenäinen suoritus, teemakurssi tai verkkokurssi)

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija perehtyy yhteiskuntafilosofian keskeisiin käsitteisiin ja suuntauksiin.

3.14 Psykologia

Pakollinen kurssi, numeroarvostelu

PS1 Psyykkinen toiminta, oppiminen ja vuorovaikutus

Kurssilla paneudutaan psykologian peruskäsitteisiin, tutustutaan ihmisen toiminnan alueisiin ja erityisesti toimintaan vaikuttaviin tekijöihin. Lisäksi tarkastellaan psykologiaa tieteenä, tutustutaan tieteen menetelmiin ja erilaisiin näkemyksiin ihmisestä.

Syventävät kurssit, numeroarvostelu

PS2 Ihmisen psyykkinen kehitys

Kurssilla tarkastellaan ihmisten elämän ajan tapahtuvaa psyykkistä kehitystä, elämänkaarta. Lisäksi käydään läpi psyykkisen kehityksen osa-alueet, biologisten tekijöiden yhteys sekä sosiaalisen vuorovaikutuksen ja kulttuurin vaikutus psyykkiseen kehitykseen.

PS3 Ihmisen tiedonkäsittelyn perusteet

Kurssilla käydään läpi kognitiiviset perusprosessit, vireystilan säätely, nukkuminen ja uni. Lisäksi käydään läpi hermoston rakenne, hermosolun ja hermoverkkojen toiminta sekä niiden yhteys psyykkisiin toimintoihin. Myös kognitiivisen toiminnan häiriöitä, aivovaurioita ja niiden kuntoutusta tarkastellaan.

PS4 Motivaatio, tunteet ja älykäs toiminta

Kurssin keskeisenä sisältönä on eritasoiset motiivit ja motivaation kehittäminen, tunteet, niiden muodostuminen, ilmeneminen ja merkitys. Lisäksi tarkastellaan motivaation, tunteiden ja älykkään toiminnan keskinäisiä vaikutuksia ihmisen toimintaan ja hyvinvointiin sekä yksilö- että yhteisötasolla.

PS5 Persoonallisuus ja mielenterveys

Kurssin aiheena on persoonallisuuden psykologia, jossa käydään läpi persoonallisuuspsykologian keskeiset käsitteet, persoonallisuuden määrittäminen, selittäminen ja tutkiminen. Lisäksi tarkas-

tellaan mielenterveyteen vaikuttavia tekijöitä ja mielenterveyden häiriöitä sekä paneudutaan psykisen hyvinvoinnin ylläpitämiseen.

Soveltavat kurssit, suoritusmerkintä (S)

PS6 Sosiaalipsykologia

Opiskelija ymmärtää sosiaalipsykologian keskeiset käsitteet. Aihealueita ovat ihmisen suhde toisiin ihmisiin, ryhmiin, laajempiin yhteisöihin ja kulttuuriin. Tavoitteena on, että opiskelija oppii ymmärtämään itseään ja muita ryhmien ja laajempien yhteisöjen jäsenenä. Opiskelija tekee pienimuotoisen tutkimuksen. Kurssi toteutetaan teemakurssina

PS7 Nuorisotyö

Opiskelija osallistuu yhteistyötahon järjestämään laajaan kerhonohjaajakoulutukseen ja toimii kerhon/leirin ohjaajana. Yhteistyötaho antaa osallistumisesta todistuksen opiskelijalle, josta ilmenee ohjaajakurssin sisältö ja tuntimäärä.

3.15 Historia

Pakolliset kurssit, numeroarvostelu

HI1 Ihminen, ympäristö ja kulttuuri

Kurssi tarkastelee ihmisen ja luonnon vuorovaikutusta sekä tämän tuloksena tapahtunutta kulttuuriympäristön rakentumista ja kehittymistä esihistoriasta nykyaikaan

HI2 Eurooppalainen ihminen

Kurssilla tutkitaan eurooppalaisen kulttuurin keskeisiä saavutuksia sekä eurooppalaisen ihmisen maailmankuvan muutosta ja sen taustalla vaikuttanutta tieteellistä ja aatehistoriallista kehitystä.

HI3 Kansainväliset suhteet

Kurssilla käsitellään kansainvälisen politiikan keskeisiä tapahtumia, taustoja ja muutoksia 1800-luvun lopulta lähtien. Ilmiöitä analysoidaan taloudellisen, aatteellisen ja valtapoliittisen kilpailun näkökulmasta.

HI4 Suomen historian käännekohtia

Kurssin tavoitteena on selvittää Suomen historian muutosprosesseja ja kehityslinjoja 1800-luvulta nykyaikaan. Keskeisiä kohteita ovat valtiollisen ja kansainvälisen aseman muuttuminen, muutoksiin liittyvät kriisit, siirtyminen sääty-yhteiskunnasta kansalaisyhteiskuntaan sekä taloudelliset ja kulttuuriset muutokset

Syventävät kurssit, numeroarvostelu

HI5 Suomen vaiheet esihistoriasta autonomian aikaan

Kurssi tarkastelee Suomen historian keskeisiä kehityslinjoja sekä suomalaista kulttuuriperintöä ennen vuotta 1809.

HI6 Kulttuurien kohtaaminen (itsenäinen suoritus)

Kurssilla tarkastellaan Euroopan ulkopuolisten kulttuurien ominaispiirteitä ja kulttuurien välistä vuorovaikutusta.

Soveltavat kurssit, suoritusmerkintä (S)

HI7 Arkeologia

Antaa perustiedot arkeologisesta tutkimuksesta ja menetelmistä, erityisesti Pohjois-Suomen näkökulmasta. Kurssi toteutetaan pääosin käytännön kaivaustoimintana maastossa yhteistyötahon toteuttamana. Tiedollista sisältöä käsitellään toiminnan yhteydessä. Hyväksytyyn suoritukseen vaaditaan vähintään 35 tunnin osallistuminen.

3.16 Yhteiskuntaoppi

Pakolliset kurssit, numeroarvostelu

YH1 Yhteiskuntatieto

Perehdytään valtiolliseen ja yhteiskunnalliseen järjestelmään. Keskeisiä näkökulmia ovat yhteiskunnan perusrakenteiden kehitys, valta ja vaikuttaminen.

YH2 Taloustieto

Kurssi johdattaa ymmärtämään talouselämän toimintaperiaatteita. Käsittely pohjautuu taloustieteeniin. Talouselämään tutustutaan tilastojen ja muiden taloudellisten tietolähteiden avulla.

Syventävät kurssit, numeroarvostelu

YH3 Lakitieto

Kurssi antaa perustiedot Suomen oikeusjärjestyksestä ja ohjaa valvomaan omia oikeuksia sekä hoitamaan oikeustoimia.

YH4 Eurooppa –kurssi (itsenäinen suoritus tai teemakurssi)

Keskeisiä aiheita ovat Euroopan unioni sekä kansalaisen oikeudet ja asema yhdentyvässä Euroopassa.

Soveltavat kurssit, suoritusmerkintä (S)

YH5 Yritystieto

Perehdytään itsenäisesti yritystoiminnan perusteisiin ja yrittäjän käytännön toimintaan sekä yrittäjyyteen. Hyväksytyyn kurssisuoritukseen vaaditaan vähintään 35 tunnin aktiviteetit. Kurssista on sovittava opettajan kanssa etukäteen.

YH6 Yhteiskunnallisen vaikuttamisen kurssi

Perehdytään itsenäisesti paikallisiin yhteiskunnallisiin instituutioihin ja kansalaisyhteiskunnan vaikuttamisen keinoihin ja tehdään niistä raportti. Kurssista lisätietoa saa opettajalta.

YH7 Eurooppa-kurssi

Eurooppa-kurssi käsittelee Euroopan yhdentymisen historiaa ja identiteettiä, EU:n päätöksentekoa ja ajankohtaisia kysymyksiä. Kurssilla perehdytään myös Euroopan unionin vaikutuksiin tavallisen kansalaisen, alueiden (Lapin), opiskelijan, työntekijän ja matkailijan näkökulmasta. Kurssi toteutetaan teemakurssina.

3.17 Liikunta

Pakolliset kurssit, numeroarvostelu

LI1 Taitoa ja kuntoa (kesälajeja ja sisäliikuntaa)

LI2 Liikuntaa yhdessä ja yksin (talvilajeja ja sisäliikuntaa)

Syventävät kurssit, numeroarvostelu

LI3 Yhdessä liikkuen (vanhojen tanssien opettelua)

LI4 Virkistysliikuntaa (valinnaisia lajeja ja uusia lajeja)

LI5 Kuntoliikuntaa (ohjelma sovitaan yhdessä)

Soveltavat kurssit, suoritusmerkintä (S)

LI6 Liikunnan teemakurssi1

Tavoitteena omien liikuntalajien harrastaminen sekä virkistys. Kurssi suoritetaan 1. vuosikurssilla koulun teemapäivinä (7tuntia/päivä) tai teemaviikkona. Ohjelma laaditaan yhteistyössä oppilaiden kanssa.

LI7 Liikunnan diplomikurssi

Kurssilla voidaan suorittaa lukiodiplomi liikunnassa tai sen osia.

LI8 Itsenäisesti suoritettava liikuntakurssi

Opiskelija valitsee itse viisi – kahdeksan lajia ja harrastaa niitä vapaa-aikanaan (38 tuntia) ja laatii suorituspäiväkirjan.

LI9 Liikunnan ohjauskurssi

Opiskelija ohjaa liikuntakerhoa lukuvuoden ajan / aikana (38 tuntia).

LI10 Kuntosalikurssi

Opiskelija suorittaa kurssin käymällä kuntosalilla 35 kertaa. Kuntosalikortin saa kansliasta ja sillä pääsee maksutta kunnan omistamaan kuntosaliin.

LI11 Kansalaisopistossa suoritettu liikunnan kurssi

Opiskelija osallistuu kansalaisopistossa järjestettävään liikuntakurssiin vähintään 38 tuntia. Saman lajin suorituksia voidaan kurssiin laskea koko lukio-opintojen ajalta.

LI12 Kansalaisopistossa suoritettu liikunnan kurssi

Opiskelija osallistuu kansalaisopistossa järjestettävään liikuntakurssiin vähintään 38 tuntia. Saman lajin suorituksia voidaan kurssiin laskea koko lukio-opintojen ajalta.

LI13 Liikunnan teemakurssi2

Tavoitteena omien liikuntalajien harrastaminen sekä virkistys. Kurssi suoritetaan 2. vuosikurssilla koulun teemapäivinä (7tuntia/päivä) tai teemaviikkona. Ohjelma laaditaan yhteistyössä oppilaiden kanssa.

3.18 Musiikki

MU1 – 2 ovat pakollisia kursseja vaihtoehtoisesti kuvaamataidon kanssa..

Pakolliset kurssit, numeroarvostelu

MU1 Säveltapailun ja musiikin teorian peruskurssi I.

MU2 Musiikki keskiaikana – 1800 lukuun asti ja Suomen musiikki samana aikana.

3.19 Kuvataide

KU1 – 2 ovat pakollisia kursseja vaihtoehtoisesti musiikin kanssa
Materiaalimaksu 5€/ kuvataiteen kurssi

Pakolliset kurssit, numeroarvostelu

Ku1 Taide ja kuva

Ku2 Ympäristö ja kuva

3.20 Terveystieto

Pakollinen kurssi, numeroarvostelu

TE1 Terveystiedon perusteet ja kansanterveys

Syventävät kurssit, numeroarvostelu

TE2 Nuoret terveys ja arkielämä

Syvennetään Te 1:n tietoja ja valitaan aiheita.

TE3 Terveys ja tutkimus

Perehdytään terveyden ja sairauksien tutkimiseen.

Soveltavat kurssit, suoritusmerkintä (s)

TE4 Liikennekasvatus

Opiskelija perehtyy autokoulussa tai itsenäisesti liikenneturvallisuuteen liittyviin kysymyksiin ja suorittaa vähintään henkilöauton kuljettajatutkiminnon. Todistuksena kurssin suorittamisesta on ajokortti.

TE5 Ensiapukurssit

Perehdytään ensiapu- ja pelastustaitoihin teoriassa ja käytännössä (Ea I, II). Tutustuminen suomalaisen terveydenhoito-, kuntoutus- ja tutkimusjärjestelmiin ja henkilökohtaiseen terveyden seurantaan.

3.21 Oppilaanohjaus

Pakollinen kurssi, suoritusmerkintä (s)

OP1 Koulutus, työ ja tulevaisuus

Opinto-ohjauksen pakollisen kurssin tavoitteena on, että opiskelija saa lukio-opintojen aloittamiseen ja suorittamiseen sekä jatko-opintoihin hakeutumiseen liittyvät keskeiset tiedot ja taidot. Kurssiin liittyen järjestetään tutustumista työelämään sekä toisen ja korkea-asteen koulutuspaikoihin.

Opinto-ohjauksen kurssilla tulee käsitellä kaikille opiskelijoille yhteisiä, lukio-opintoihin, ylioppilastutkintoon, jatko-opintoihin, ammatti- ja urasuunnitteluun liittyviä kysymyksiä sekä kulloinkin lukio-opintojen kannalta ajankohtaisia asioita.

Opinto-ohjauksen kurssi on jaettu kolmelle vuodelle. Opinto-ohjauksen kurssiin sisältyy retket Abi-päiville.

3.22 Käsityö

Soveltavat kurssit, suoritusmerkintä (s)

KÄ1 Vaatteen suunnittelusta kaavoitukseen ja valmiiksi tuotteeksi

Käsityön lukiodiplomiin valmentava kurssi. Yhteistyötaho järjestää opetuksen.

KÄ2 Erikoismenetelmät

Käsityön lukiodiplomiin valmentava kurssi. Yhteistyötaho järjestää opetuksen.

KÄ3 Diplomikurssi

Diplomikurssille osallistumisen ehtona on, että opiskelija on suorittanut kaksi lukion käsityön kurssia. Diplomikurssilla opiskelija suunnittelee ja valmistaa tuotteen, joka liittyy yhteen valtakunnallisesti sovitusta teemoista, sekä analysoi että arvioi työskentelyprosessiaan portfolioissa. Yhteistyötaho järjestää opetuksen.

3.23 Tietotekniikka (soveltava kurssi)

Tietotekniikkaa käytetään lukiossa kaikkien aineiden opetuksessa. Erilaiset oppimisolut ja verkkojen käyttö opetuksessa ovat yleistyneet nopeasti.

Oppiaineena tietotekniikka voi olla soveltavina kursseina kansalaisopiston tarjoamana ja eheyttävinä kursseina sekä projekteina muiden aineiden kanssa.

Tavoitteet

- syventää tietotekniikan taitoja ja käyttötaitoja, antaa tietoteknisiä valmiuksia
- tutustuttaa tietojenkäsittelynopin keskeisiin alueisiin
- tutustuttaa jokapäiväisten tietojärjestelmien toimintaperiaatteisiin
- antaa valmiuksia valita työskentelyyn sopivat tietotekniset välineet ja kehityksen seuraamiseen

3.24 Soveltavat kurssit

Lukion oppimäärän suorittamiseen voi liittyä soveltavia kursseja tärkeimpien eli pakollisten ja syventävien kurssien rinnalla. Soveltava kurssi arvioidaan suoritusmerkinnällä (S).

Lukiossa ja lukioaikana voi suorittaa soveltavia kursseja. Soveltavat kurssit tukevat lukion pakollisia ja syventäviä aineita. Soveltavia kursseja järjestetään mahdollisuuksien mukaan ja ne voivat vaihdella vuosittain. Kurssin kesto on keskimäärin 38 tuntia. Lukion yhteistyökumppaneiden opetukseen osallistumalla voi saada suoritettua soveltavia kursseja. Jokainen lukion opiskelija on myös oikeutettu kerran lukioaikana suorittamaan maksutta kuntosalikurssin Tervolan kuntosalilla. Kuntosalikortin saa kansliasta. Muiden yhteistyökumppaneiden opetuksesta aiheutuvista kuluista rehtori päättää aina tapauskohtaisesti ja asiasta on sovittava ennen kurssille osallistumista. Kurssin soveltavuuden soveltavaksi kurssiksi päättää aina rehtori opetussuunnitelman mukaan.

Tässä opinto-oppaassa mainituista soveltavien kurssien suorittamisista on aina etukäteen sovittava aineopettajan tai rehtorin kanssa. Osa soveltavista kursseista suoritetaan ns. teemapäivinä.

4 Arviointi ja arvosanat

Ryhmänohjaajat antavat jokaisen kurssin päättyessä opiskelijoille Opintokirjan otteen, jossa tummennetut numerot ovat edeltävän arvioinnin jälkeen annetut kurssiarvosanat ja tähdet osoittavat opiskelijan valinnat.

Opiskelijan opiskelema kurssi arvioidaan sen päätyttyä. Arvioinnin tehtävänä on antaa palautetta opiskelijalle kurssin tavoitteiden saavuttamisesta ja oppiaineen opiskelun etenemisestä. Kurssin arvioinnin tulee olla monipuolista ja perustua paitsi mahdollisiin kirjallisiin kokeisiin, opintojen edistymisen jatkuvaan havainnointiin ja opiskelijan tietojen ja taitojen arviointiin. Myös opiskelijan oma itsearviointi voidaan ottaa huomioon käyttäen hyväksi muun muassa kurssin arviointikeskusteluja.

Hyväksytty suoritus edellyttää aktiivista osallistumista kurssille. Poissaolot ja myöhästelyt alentavat arvosanaa. Luvattomat poissaolot (yli 3 h) voivat johtaa kurssin arvostelematta jättämiseen. Jos poissaoloja on yli 10, kurssi on keskeytynyt. Poissaolot sairauden takia korvataan lisänäytöllä.

Arviointitavat

Kunkin oppiaineen pakolliset ja opetussuunnitelman perusteissa määritellyt valtakunnalliset syventävät kurssit arvioidaan numeroin. Muiden syventävien sekä soveltavien kurssien arviointitapoja voivat olla numeroarviointi, suoritusmerkintä (S = suoritettu), hylätty (H = hylätty) tai sanallinen arviointi. Kirjallisesti annettu sanallinen arviointi ja suullisesti arviointikeskustelussa annettu palaute voivat myös täydentää ja täsmentää numeroarvosanaa.

Opinnoissa eteneminen ja uusinnat

Opiskelijan opintojen etenemistä tulee seurata. Hylätyn kurssin voi uusia uusintakuulustelussa kaksi kertaa, kurssikokeeseen osallistumalla, kun kurssi on tarjolla, sekä opetukseen ja kurssikokeeseen osallistumalla sen ollessa tarjolla.

Hyväksytyt kurssit voi uusia kerran jaksoa seuraavassa uusintakuulustelussa. Arvosanaksi tulee kyseisistä suorituksista parempi.

Itsenäinen opiskelu

Itsenäisesti opiskellusta kurssista edellytetään hyväksytyt arvosana. Jos opiskelija opiskelee kurssin kokonaan tai osittain itsenäisesti, noudatetaan soveltuvin osin edellä mainittuja arviointiperiaatteita. Kurssin tavoitteiden saavuttamista ja niiden edistymistä on myös tällöin arvioitava riittävän laaja-alaisesti. Kurssin suorittamisesta laaditaan opiskelusuunnitelma yhteistyössä opettajan kanssa. Siitä käy selville aikataulu, vaadittavat sisällöt, arviointi ja opintojen ohjaus.

Arvioinnin suorittajat ja arviointiperusteista tiedottaminen

Arviointiperusteista tiedottaminen parantaa opettajien ja opiskelijoiden oikeusturvaa ja motivoi opintoja. Yleisten arviointiperusteiden lisäksi kunkin kurssin arviointiperusteet on selvitettävä opiskelijalle kurssin alussa, jolloin niistä keskustellaan opiskelijoiden kanssa.

Opintojen hyväksilukeminen

Opiskelijan siirtyessä oppiaineen pitkästä oppimäärästä lyhyempään hänen suorittamansa pitkän oppimäärän opinnot luetaan hyväksi lyhyemmässä oppimäärässä siinä määrin kuin niiden tavoitteet ja keskeiset sisällöt vastaavat toisiaan. Näitä vastaavuuksia on määritelty tarkemmin oppiaineiden oppimäärien yhteydessä. Tällöin pitkän oppimäärän kurssien arvosanat siirtyvät suoraan lyhyiden kurssien arvosanoiksi. Muut pitkän oppimäärän mukaiset opinnot voivat olla lyhyen oppimäärän syventäviä tai soveltavia kursseja opetussuunnitelmassa päätettävällä tavalla. Jos opiskelija pyytää, tulee järjestää lisäkuulustelu osaamistason toteamiseksi. Siirryttäessä kesken oppimäärän lyhyemmästä pitempään oppimäärään, menetellään edellä olevien periaatteiden mukaisesti. Tällöin voidaan edellyttää lisänäyttöjä, ja tässä yhteydessä myös arvosana harkitaan uudelleen.

Oppiaineen oppimäärän arviointi

Oppiaineen oppimäärän arvosana määräytyy opiskelijan opiskelemien pakollisten ja opetussuunnitelman perusteissa määriteltyjen valtakunnallisten syventävien kurssien kurssiarvosanojen aritmeettisena keskiarvosanana.

Valtakunnallisissa opetussuunnitelman perusteissa määriteltyjen pakollisten ja syventävien kurssien pohjalta muodostuvaa arvosanaa on mahdollista korottaa

- syventävien ja soveltavien kurssien pohjalta saadulla lisänäytöllä
- opiskelijan arvioinnista päättävien harkinnan perusteella, mikäli opiskelijan tiedot ja taidot ovat oppiaineen päättövaiheessa kurssiarvosanojen perusteella määräytyvää arvosanaa paremmat.

Mainituista opinnoista opiskelijalla saa olla hylättyjä kurssiarvosanoja enintään seuraavasti:

<i>opiskeltuja kursseja</i>	<i>hylättyjä</i>
<i>1 – 2 kurssia</i>	<i>0</i>
<i>3 – 5 kurssia</i>	<i>1</i>
<i>6 – 8 kurssia</i>	<i>2</i>
<i>9 kurssia tai enemmän</i>	<i>3</i>

Oppiaineen oppimäärässä ovat mukana kaikki opiskelijan arvioidut pakolliset ja opetussuunnitelman perusteissa määritellyt valtakunnalliset syventävät kurssit, eikä mitään niistä voi jälkikäteen poistaa.

Opintojen päättövaiheessa annetaan mahdollisuus parantaa arvosanoja erillisissä kuulusteluissa. Mikäli opiskelija osoittaa kuulustelussa suurempaa kypsyyttä ja oppiaineen hallintaa kuin kurssien arvostelusta määräytyvä oppiaineen arvosana edellyttää, tulee arvosanaa korottaa.

Lukion oppimäärän suoritus

Opiskelija on suorittanut lukion oppimäärän silloin, kun hän on suorittanut oppiaineiden oppimäärät edellä esitetyllä tavalla hyväksytysti ja lukion vähimmäiskurssimäärä 75 kurssia täyttyy. Oppilaitoskohtaisista syventävistä ja soveltavista kursseista voidaan lukea mukaan lukion oppimäärään vain opiskelijan hyväksytysti suorittamat kurssit.

Palkitseminen ja stipendit

Lukion opettajakunta päättää päätoimisten lukio-opiskelijoiden palkitsemisesta. Uusien opiskelijoiden palkitsemisen kriteereinä ovat opintomenestys ja ylioppilaskirjoitusten tulokset. Kannustinjärjestelmän mukainen palkitseminen on mahdollista syksyllä 2008 alkaneille opiskelijoille. Näille opiskelijoille sovelletaan uutta ja vanhaa järjestelmää vaihtoehtoisesti niin, että se on opiskelijalle edullisempi. Uuden palkitsemisjärjestelmän mukaan stipendi annetaan vähintään 8.5 keskiarvosta (ensimmäisellä vuosikurssilla 4. jakson, 2. vuosikurssilla 9. jakson jälkeen lasketusta kurssikeskiarvosta ja kolmannella vuosikurssilla päättötodistuksen keskiarvosta). Ensimmäisellä vuosikurssilla palkitaan kirjastipendeillä ja seuraavilla vuosikursseilla raha- ja kirjastipendeillä. Päätoimisten lukio-opiskelijoiden ylioppilaskokeiden tuloksista palkitaan seuraavasti; koearvosana E palkitaan 100 € stipendillä ja koearvosana L palkitaan 200€ stipendillä.

5 Kahden tutkinnon opinnot

Ammattikoulun opiskelija voi suorittaa lukio-opintoja. Kuluva lukuvuoden alusta alkaen ammattikouluun valittu kahta tutkintoa opiskeleva nuori opiskelee ensisijaisesti ensimmäisen vuoden kokonaan lukiossa. Lukiokursseja tulisi suorittaa vähintään 40 kurssia, mikäli opiskelija ei opiskele lainkaan ammattikoulussa nk. yleisaineita. Tavoitteena kahden tutkinnon opiskelijalla on suorittaa ylioppilastutkinto ja ammattitutkinto. Mahdollista on suorittaa myös edellisten lisäksi nuorille annettavan lukiokoulutuksen tuntijaon ja opetussuunnitelman perusteiden mukainen lukion oppimäärä. Lukion opinto-ohjaaja toimii ammattikouluopiskelijoiden ryhmänohjaajana lukiojaksoilla. Opinto-ohjaaja neuvoo tarkemmin lukio-opintojen valinnoissa ja ylioppilaskirjoituksiin liittyvissä kysymyksissä.

6 Ylioppilaskirjoituksiin osallistuminen

Ylioppilastutkinto koostuu neljästä pakollisesta kokeesta. Ylioppilastutkinnossa on kaikille pakollisena aineena äidinkielen koe. Kolme muuta pakollista koetta on valittava seuraavista; vieras kieli, toinen kotimainen kieli (ruotsi), reaaliaineen koe tai matematiikka. Vieraassa kielessä (englanti) ja matematiikassa opiskelija saa valita kahden eritasoisen kokeen välillä. Tutkintoon tulee kuulua vähintään yhdessä aineessa laajempi koe. Neljän pakollisen kokeen lisäksi voi kirjoittaa haluamansa määrän ylimääräisiä kokeita.

Opiskelija voi osallistua ylioppilaskirjoituksiin, kun on suorittanut kirjoitettavan aineen kaikki pakolliset kurssit ennen kirjalliseen kokeeseen osallistumista. Pakolliset aineet on kirjoitettava kolmen peräkkäisen tutkintokerran aikana. Ylioppilaskirjoituksiin liittyvistä maksuista vahvistettu ajankohdainen asetus on lukion ilmoitustaululla.

Ylioppilastutkinto tulee suoritetuksi, kun kokelas on suorittanut hyväksytysti pakolliset kokeet. Tutkinto tulee suoritetuksi pakollisessa kokeessa annetun hylätyn arvosanan estämättä, jos arvosana ei ylioppilastutkintolautakunnan vahvistamien perusteiden mukaan estä tutkintotodistuksen anta-

mista eikä kokelas ole kirjallisesti kieltänyt hylätyn arvosanan merkitsemistä todistukseen. (L 672/2005, 6 §)

Menettelyä kutsutaan **kompensoatioksi**. Hylätyt suoritukset on eri oppiaineissa tason mukaan jaettu neljään luokkaan, joista käytetään merkintöjä i+, i, i- ja i=. Kokelaan kustakin hyväksytystä ylioppilaskokeesta saamasta arvosanasta annetaan kompensoatiopisteitä seuraavasti: laudatur 7, eximia cum laude approbatur 6, magna cum laude approbatur 5, cum laude approbatur 4, lubenter approbatur 3 ja approbatur 2. Kokelaan saamat kompensoatiopisteet lasketaan yhteen, jolloin 12 kompensoatiopistettä kompensoi hylätyn arvosanan, jos se on i+, 14 i:n, 16 i-:n ja 18 i=:n.

Aiheesta lisää tietoa on internetsivuilla www.ylioppilastutkinto.fi.

7 Tervolan lukion järjestyssäännöt

1. Koulun alue rajoittuu maantiehen n:o 926, liittymätiehen etelässä ja paloaseman tontin rajaan lännessä sekä Vaararomsin maatilaa rajaamaan pohjoisessa.
2. Kouluaika on työjärjestyksen mukainen työpäivä, joka aloitetaan lyhyellä päivänavauksella. Oppitunnit alkavat ja päättyvät koulun työjärjestyksessä ilmoitettuna aikana. Oppitunneilta ei saa myöhästyä. Välituntien aikana opiskelijalla on oikeus poistua koulun alueelta.
3. Koulunkäyntiin liittyviä tilaisuuksia voi olla myös koulun alueen ulkopuolella sekä koulun jälkeen. Tällaisia ovat luokkaretket, opintoretket, kerhojen tilaisuudet ja muut koulun järjestämät tilaisuudet.
4. Kouluyhteisön jäsenten on käytäytettävä asiallisesti ja noudatettava hyviä tapoja. Jokaisella on oikeus häiriöttömään työskentelyyn. Havaitusta kiusaamisesta samoin kuin sukupuolisesta häirinnästä ja ahdistelusta on jatkotoimenpiteitä varten viipymättä kerrottava joko rehtorille tai jollekin opettajalle.
5. Koulun omaisuutta tulee käsitellä huolellisesti. Opiskelija on velvollinen korvaamaan omaisuudelle tahallaan tai tuottamuksesta aiheuttamansa vahingon. Vahingosta on ilmoitettava opettajalle tai rehtorille viipymättä.
6. Kouluyhteisön jäsenten velvollisuutena on pitää koulun alue ja sisätilat siistissä kunnossa.
7. Oppitunneilta ei saa olla luvatta poissa. Hyväksyttävä poissaolon syy on sairaus. Kirjallisesti anottu vapautuksen koulutyöstä myöntää ryhmänohjaaja enintään kolmeksi päiväksi, rehtori pitemmäksi ajaksi. Poissaolojen vaikutus kurssisuoritusten arviointiin määritellään opetussuunnitelmassa.
8. Lukion tiloissa ja ulkoalueilla liikutaan rauhallisesti ja turvallisuusnäkökohdat huomioon ottaen. Mootoriajoneuvot ja polkupyörät pysäköidään vain niille varatuille paikoille. Kaikkia turvallisuusmääräyksiä on ehdottomasti noudatettava. Opiskelijan huolimattomuus ja tahallisuus voivat aiheuttaa sen, että vahingon sattuessa opiskelija ei ole oikeutettu saamaan korvauksia. Koulun turvallisuussuunnitelmassa on mainittu toimenpiteet, miten menetellään vaaratilanteissa. Jokaisen jäsenen velvollisuus on osaltaan edistää turvallisen työympäristön muodostumista.
9. Jos opiskelija häiritsee opetusta, rikkoo järjestyssääntöjä tai menettelee vilpillisesti, hän syyllistyy rikkomukseen, josta voidaan antaa kirjallinen varoitus. Jos rikkomus on vakava tai jos epäasiallinen käytös jatkuu, voidaan opiskelija erottaa määräajaksi, enintään yhdeksi vuodeksi. Häiritsevä opiskelija voidaan poistaa luokahuoneesta oppitunnin ajaksi. Jos opiskelija on vaaraksi jonkin muun turvallisuudelle, voidaan hänet poistaa jäljellä olevan työpäivän ajaksi. Kurinpitorangaistuksia määrättäessä on opiskelijan oikeusturva otettava huomioon.
10. Tupakointi on koulun alueella kielletty. Opiskelija ei saa esiintyä koulussa ja sen tilaisuuksissa päihteiden tai huumeiden vaikutuksen alaisena, eikä kyseisiä aineita saa tuoda kouluun.
11. Matkapuhelimen tai muiden sähköisten tiedonvälityslaitteiden käyttö on kielletty oppitunnilla ja kokeissa. Mikäli opiskelija rikkoo tätä sääntöä koetilanteessa, mitätöityy hänen kyseinen koesuorituksensa.
12. Koulun tiloja voidaan käyttää vapaa-ajan toimintoihin. Silloin noudatetaan voimassa olevia järjestyssääntöjä. Tilaisuuden järjestäjä vastaa toiminnastaan.
13. Niissä asioissa, joista ei järjestyssäännöissä määrätä, noudatetaan voimassa olevia lakeja, asetuksia ja määräyksiä, sekä kuhunkin tilanteeseen erikseen annettuja ohjeita.

8 Lukion käytössä olevat oppikirjat 2010-2011

Oppikirjan nimi

Kustantaja

Äidinkieli:

AI1	Äidinkieli ja kirjallisuus	WSOY
	Käsikirja	WSOY
	Kurssivihko 1	WSOY
AI2	- ” - 2	WSOY
AI3	- ” - 3	WSOY
AI4	- ” - 4	WSOY
AI5	- ” - 5	WSOY
AI6	- ” - 6	WSOY
AI7	- ” - 7	WSOY
AI8	- ” - 8 + ylioppilastekstejä	WSOY
AI9	- ” - 9	WSOY
	Kielenhuollon vihko	WSOY

Englanti:

EN1	Open Road 1	OTAVA
EN2	Open Road 2	OTAVA
EN3	Open Road 3	OTAVA
EN4	Open Road 4	OTAVA
EN5	Open Road 5	OTAVA
EN6	Open Road 6	OTAVA
EN7	In Touch 7	WSOY
EN8	Open Road 8	OTAVA

Ruotsi:

RU1	Magnet 1	WSOY
RU2	Magnet 2	WSOY
RU3	Magnet 3	WSOY
RU4	Magnet 4	WSOY
RU5	Magnet 5	WSOY
RU6	Magnet 6	WSOY
RU7	Magnet 7	WSOY

Saksa:

SA1	Kurz und Gut 1-2	OTAVA
SA2	Kurz und Gut 1-2	OTAVA
SA3	Kurz und Gut 3	OTAVA
SA4	Kurz und Gut 4-6	OTAVA
SA5	Kurz und Gut 4-6	OTAVA
SA6	Kurz und Gut 4-6	OTAVA
SA7	Kurz und Gut 7-8	OTAVA
SA8	Kurz und Gut 7-8	OTAVA

Matematiikka pitkä:

MAA1	Pyramidi 1	TAMMI
MAA2	Pyramidi 2	TAMMI
MAA3	Pyramidi 3	TAMMI
MAA4	Pyramidi 4	TAMMI
MAA5	Pyramidi 5	TAMMI
MAA6	Pyramidi 6	TAMMI
MAA7	Pyramidi 7	TAMMI
MAA8	Pyramidi 8	TAMMI

MAA9	Pyramidi 9	TAMMI
MAA10	Pyramidi 10	TAMMI
MAA11	Pyramidi 11	TAMMI
MAA12	Ei kirjaa	
MAA13	Pyramidi 13	TAMMI
MAA14	Ei kirjaa	

Matematiikka lyhyt:

MAB1	Lukiolaisen matematiikka 1	WSOY
MAB2	Lukiolaisen matematiikka 2	WSOY
MAB3	Lukiolaisen matematiikka 3	WSOY
MAB4	Lukiolaisen matematiikka 4	WSOY
MAB5	Lukiolaisen matematiikka 5	WSOY
MAB6	Lukiolaisen matematiikka 6	WSOY
MAB7	Lukiolaisen matematiikka 7	WSOY
MAB8	Sovittava opettajan kanssa	
MAB9	Sovittava opettajan kanssa	

Maantieto:

GE1	Globus 1-2	WSOY
GE2	Globus 1-2	WSOY
GE3	Globus, Riskien maailma	WSOY
GE4	Lukion maantiede 4	OTAVA

Historia:

HI1	Muutosten maailma 1-2	WSOY
HI2	Muutosten maailma 1-2	WSOY
HI3	Muutosten maailma 3	WSOY
HI4	Muutosten maailma 4	WSOY
HI5	Muutosten maailma 5	WSOY
HI6	Argos, Kulttuurit kohtaavat	WSOY

Yhteiskuntaoppi:

YH1	Lukiolaisen yhteiskuntatieto	WSOY
YH2	Lukiolaisen taloustieto	WSOY
YH3	Lukiolaisen lakitieto	WSOY

Filosofia:

FI1	Filosofian Odysseia	EDITA
FI2	Etiikan Odysseia	EDITA
FI3	Tiedon Odysseia	EDITA
FI4	Sovittava opettajan kanssa	

Uskonto:

US1	Pyhän virta	WSOY
US2	Ajan virta	WSOY
US3	Elämän virta	WSOY
US4	Uskontojen virta	WSOY
US5	Suomalaisen uskon virta	WSOY

Fysiikka:

FY1	Physica 1	WSOY
FY2	Physica 2	WSOY
FY3	Physica 3	WSOY
FY4	Physica 4	WSOY
FY5	Physica 5	WSOY
FY6	Physica 6	WSOY
FY7	Physica 7	WSOY

FY8	Physica 8	WSOY
Biologia:		
BI1	Biologia, Elämä	WSOY
BI2	Biologia, Elämä	WSOY
BI3	Koulun biologia	OTAVA
BI4	Biologia, Ihminen	WSOY
BI5	Geeni ja biotekniikka	WSOY
Psykologia:		
PS1	Mielen maailma 1: Psykologian perustiedot	WSOY
PS2	Mielen maailma 2: Kehityspsykologia	WSOY
PS3	Mielen maailma 3: Ihminen ja tieto	WSOY
PS4	Mielen maailma 4: Tunteet, motiivit ja taitava ajattelu	WSOY
PS5	Mielen maailma 5: Persoonallisuus ja mielenterveys	WSOY
Kemia:		
KE1	Kide 1	OTAVA
KE2	Kide 2	OTAVA
KE3	Kide 3	OTAVA
KE4	Kide 4	OTAVA
KE5	Kide 5	OTAVA
Terveystieto:		
TE1	OTE 1 Terveyden perusteet	OTAVA
TE2	OTE 2 Nuoret, terveys ja arkielämä	OTAVA
TE3	OTE 3 Terveys ja tutkimus	OTAVA
Opinto-ohjaus:		
OP1	Ei oppikirjaa	

Casion laskimien FC-82ES, FX-85ES ja FX991-ES käyttö EI OLE SALLITTU ylioppilastutkinnon kokeissa (YTL kirje 12.1.2007).

